

BUTLLETÍ del GRUP d'ESTUDIS SITGETANS

Any XXV

Maig del 2001

Nº 97

1850-2000: UN SEGLE I MIG DE PRESENÇA CONCEPCIONISTA A SITGES *

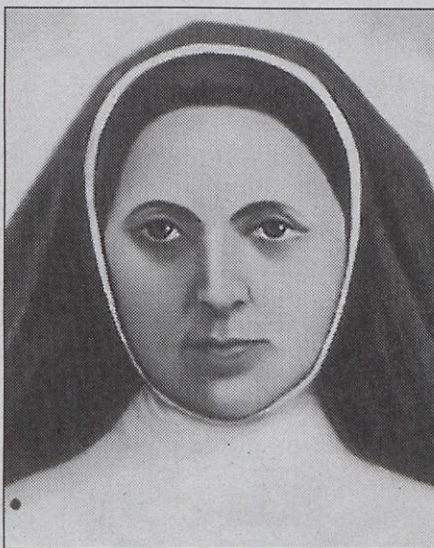
Roland Sierra

La presència de les religioses concepcionistes a Sitges durant l'últim segle i mig és mereixedora d'un estudi profund i acurat que escapa del tot a l'objectiu d'aquesta conferència, que no és altre que donar quatre pinzellades sobre aquesta presència que sovint ha passat desapercebuda malgrat la seva importància. I dic que ha passat desapercebuda perquè la tasca de les concepcionistes ha estat tothora silenciosa i allunyada de qualsevol protagonisme.

L'arribada de les germanes concepcionistes a Sitges, ara fa 150 anys, va coincidir amb la creació mateixa de la congregació religiosa. Així, doncs, es fa inevitable explicar quin fou el seu origen i dir quatre coses sobre la seva fundadora, sor Alfonsa Cavin Millot. Sor Alfonsa Cavin va néixer el 1816 a la població francesa de Scey sur-Saone. El 8 de maig de 1843 ingressà a l'Associació de la Sagrada Família de Bordeus, fundada vint anys abans pel sacerdot Pierre-Bienvenu Noailles. Al noviciat de Martillac, canvià el nom de baptisme (Louise-Félicie) pel de religió (Alphonse), i

féu la primera professió religiosa el 1845. Un any més tard, juntament amb tres altres religioses, sor Alfonsa fou destinada a Mataró. L'ajuntament d'aquella ciutat havia arribat a un acord amb la Sagrada Família de

Bordeus perquè l'associació obrís una escola per a nenes pobres. A canvi, el consistori mataroní cedia l'antig convent carmelità de Sant Josep, abandonat des de l'exclaustració, perquè fes les funcions d'escola. El 4 de juny de 1846 tenia lloc la instal·lació de la comunitat, formada per les quatre religioses següents: sor Chantal Machet, sor Anselma Grosseval, sor Alfonsa Cavin i sor Cecília Goreau. Val la pena retenir aquest últim nom, perquè més endavant, en parlar de la nostra vila, el tornarem a trobar. L'endemà mateix, el 5 de juny, l'escola obria les seves portes a les 60 nenes que s'havien inscrit. Dos mesos després, la superiora de la comunitat, sor Chantal Machet, tornava a França i la substituïa en el càrrec sor Alfonsa Cavin. Sota el seu impuls, la comunitat entrà aviat en una fase expansiva que es traduí en

**Retrat de sor Alfonsa Cavin,
fundadora de la congregació de les
Missioneres de la Immaculada
Concepció**

* Conferència pronunciada per Roland Sierra i Farreras l'11 d'agost de 2000 al Maricel de Mar

nombroses iniciatives. Així, el 1847 sor Alfonsa reuní un grup de senyores mataronines i els proposà la fundació d'un internat per a nenes òrfenes, que fou inaugurat el 8 de desembre d'aquell any. Altrament, el mateix 1847, les religioses de la Sagrada Família començaren a tenir cura de l'hospital de la ciutat. I poc després l'associació decidí obrir el seu primer noviciat a Espanya.

Paral·lelament a això, començaren a sorgir els primers problemes entre les religioses, les autoritats municipals i el clergat local. Gran part d'aquests problemes tenien el seu origen en la manera com es governava internament la comunitat i l'estil de vida religiosa que portava. Cal tenir en compte que en aquella època, mitjan segle XIX, les congregacions femenines eren pràcticament desconegudes a Espanya i que la vida religiosa per a les dones era gairebé únicament i exclusiva la dels monestirs de clausura. Aquests estaven sota el control d'homes, ja fossin els superiors majors de la branca masculina de l'orde o bé l'ordinari del lloc. Que les religioses de la Sagrada Família fossin governades per una superiora general provocà els lògics rezels per part del capellans confessors, encarregats de la direcció espiritual de la comunitat

A aquests problemes genèrics, se n'afegí un altre de particular. A mesura que passaven els anys, sor Alfonsa anà adaptant-se progressivament a la mentalitat i a les necessitats del país en què vivia. El 1848 ja parlava i escrivia correctament el castellà i dos anys després obtenia el títol de *Maestra de Instrucción Primaria Elemental* amb la qualificació d'excel·lent. Aquesta voluntat d'adaptar-se la deixava palesa ella mateixa en una carta que el 20 de maig de 1850 va adreçar al bisbe de Barcelona, Josep Domènec Costa i Borràs. En ella es deia el següent:

Estando desde agosto de 1846 de superiora de esta casa (...), he procurado siempre, en cuanto he podido, adaptarme a los usos españoles, tanto en la enseñanza como en el modo de gobernar y dirigir a mis Hermanas, y como este comportamiento que he creído necesario, me ha sido poco favorable y me lo es aún ante mis superiores principales, cuya estrechísima y rigurosa dependencia nos impide las más de las veces el propagar el bien que podríamos hacer, me obliga a ponerlo al elevado conocimiento de V.E. Ilma. para los efectos convenientes.

Sor Alfonsa no exagerava gens quan afirmava que el seu comportament era malvist pels superiors de

Bordeus. La religiosa era partidària de la flexibilitat davant les crítiques del clergat local i creia imprescindible una més gran sensibilitat envers la mentalitat espanyola, totalment distinta de la francesa. Algunes de les seves germanes -entre elles, sor Cecília Goreau- compartien aquesta opinió, però unes altres, molt menys comprensives, s'oposaven frontalment a mossèn Batllell, rector de Mataró, i a mossèn Castanyer, director espiritual de la comunitat, tot invocant la fidelitat a l'esperit de l'institut.

Les diferències entre els dos grups aviat esdevingueren irreconciliables i la divisió trascendí el clos del convent de Sant Josep i fou motiu de nombrosos comentaris als carrers de Mataró. Per si això fos poc, a principis de juny l'ajuntament decidí rescindir el contracte al·legant diversos motius, entre els quals que l'ensenyança havia vingut a menys perquè les religioses es dedicaven primordialment a la formació de les novícies.

Davant aquesta situació insostenible, les germanes només tenien dues opcions: o tornar novament a Burdeus o bé separar-se de l'Institut de la Sagrada Família i crear una nova congregació. Mossèn Batllell i mossèn Castanyer, amb el suport del bisbe Costa i Borràs, feren mans i mànigues perquè les religioses es quedessin a Mataró i continuessin la seva activitat apostòlica i de caritat, encara que per aconseguir això fos necessari crear una altra institució.

El 13 de juny de 1850 fou convocada tota la comunitat i s'exposà a professes i novícies la situació perquè cadascuna d'elles pogués escollir lliurement si marxava o es quedava. Al final, de les 22 religioses, només 4 es mantingueren fidels a Bordeus. Les altres 18, amb sor Alfonsa al capdavant, decidiren independitzar-se dels superiors de França i quedar subjectes a l'autoritat i la jurisdicció del bisbe de Barcelona. El trencament s'havia consumat.

Poques setmanes després, l'11 de juliol, el bisbe Costa i Borràs adreçava a sor Alfonsa Cavin un ofici en el qual se la nomenava superiora de la nova institució, que naixia amb el nom de Germanes de l'Ensenyança de la Puríssima Concepció (més endavant fou canviat pel de Missioneres de la Immaculada Concepció). La fundació oficial de la congregació va tenir lloc el 4 d'agost següent, a Mataró. A partir d'aquell moment, la comunitat conceptionista s'estengué per Catalunya ràpidament. Entre 1850 i 1863, període en què sor Alfonsa Cavin fou superiora general, es fundaren una desena de cases dedicades a l'ensenyança

Barri de Sant Joan cap al 1910-11 quan feia poc que s'havien iniciat les obres del Maricel

ment i a la beneficència. La primera fou a Sitges, on les concepcionistes arribaren el 7 d'agost de 1850, tres dies després d'haver-se creat la institució. Després de Sitges, aquell mateix any, s'instal·laren a Gràcia, i posteriorment a Vilassar de Mar (1851), a Palafrugell i a Sant Celoni (1852), a Terrassa (1854), a Vilanova i la Geltrú (1857), a Reus (1858) i a Tarragona (1860).

Degut a l'oposició que li van fer algunes de les seves religioses i a la intromissió d'alguns eclesiàstics en els afers interns de l'institut, el 1863 sor Alfonsa es veié obligada a abandonar el càrrec de superiora general. Després d'això, dirigí la Casa de Misericòrdia de Reus i la Casa de Maternitat de Tarragona i finalment, el 1865, es traslladà a Logronyo, on fundà un col·legi que va dirigir fins a la seva mort, el 1868.

Amb posterioritat a aquesta data, la congregació continuà el seu arrelament i la seva expansió. El 1884,

a instàncies del pare Xifré, superior general dels claretians, s'organitzà una expedició de religioses concepcionistes a Guinea Equatorial i l'any següent es féu la primera fundació d'Àfrica a Fernando Poo. Ja en la segona dècada del segle XX, la congregació creà les seves primeres comunitats a l'Amèrica Llatina. El 1912 les concepcionistes s'instal·laren a Córdoba, i el 1913, a Tucumán. Allí erigiren cases per a l'acolliment i educació d'infants orfes i abandonats i establiren altres comunitats dedicades a l'ensenyament i la sanitat a Buenos Aires i altres poblacions argentines. Posteriorment la congregació s'expandí per Veneçuela (1954), Colòmbia (1968), Paraguai (1969) i Mèxic (1984). Al mateix temps, intensificaren les seves missions al continent africà, fundant comunitats a Libèria (1967), Ghana (1969), Togo (1970) i Camerun (1995).

Fet aquest repàs general, cal parlar ara d'aquesta presència concepcionista a Sitges que esmenta el títol de la conferència.

Desconeixem la data exacta en què s'iniciaren les gestions perquè un grup de religioses vingués a Sitges a fer-se càrrec de l'Hospital i a fundar un

col·legi per a nenes. El que sí està clar és que el procés començà quan encara existia l'Associació de la Sagrada Família i que mentre s'estaven fent els tràmits s'esdevingué l'escissió de l'institut i la creació de la nova congregació.

Sobre la paternitat de la iniciativa, el doctor Pere Serramallera, en el seu documentadíssim treball sobre "La medicina a Sitges durant la segona meitat del segle XIX", afirma que la idea de portar les religioses cal atribuir-la al doctor Jaume Font i Carbonell, fill de Mataró, que l'any 1831 havia vingut a Sitges a exercir de metge. Aquí s'havia casat amb Isabel Falp i Llopis, filla del doctor Felip Falp i Bach, i havia aconseguit fer-se un bon nom i una nodrida clientela. El doctor Font mantenia un freqüent contacte epistolar amb el seu pare, que exercia d'apotecari a la capital del Maresme, i estava assabentat de tots els esdeveniments que succeïen a la seva ciutat nadiua. És lògic

pensar, doncs, que coneixia l'existència d'una monges franceses que es dedicaven a l'ensenyament i la beneficència.

En produir-se l'escissió, les gestions per instal·lar una casa a Sitges continuaren endavant, paral·lelament als preparatius de la fundació de la nova congregació que s'estava perfilant. En el Llibre d'Actes de l'Ajuntament corresponent a l'any 1850 trobem el següent acord:

A los 13 días del mes de julio de 1850, reunidos en la Sala Capitular los señores anotados al margen para celebrar Cabildo extraordinario al objeto que más abajo se expresará (...) se dió lectura al acta de la sesión anterior y habiéndose hallado conforme quedó aprobada.

Acto continuo expuso el Señor Presidente que los había reunido a instancia de D. Mariano Carbonell y Mestre, administrador del Hospital, y en virtud de una carta que recibió dicho señor del presbítero D. Joaquín Martí, fechada en Barcelona a los 3 de los corrientes y que manifiesta ser necesaria una comisión del Ayuntamiento para presentarse a S.E. el Obispo de Barcelona a fin de redactar y firmar un convenio para el establecimiento en esta Villa de algunas hermanas tituladas de la Purísima Concepción para dedicarse a la enseñanza de niñas y cuidado de los enfermos del Hospital; los señores concejales Después de haber detenidamente conferenciado sobre el particular, acordaron: Que se otorgase el competente poder especial para el objeto autorizado ante el escribano público y numerario D. Manuel Torrents Papiol de esta Villa, y el Sr. Obispo de esta Diócesis, comisionándose para firmar dicho documento en nombre del Cuerpo Municipal a los Concejales D. José Antonio Puig, Síndico Procurador el Común y a D. Manuel Puig i Puig."

Seguint les indicacions de mossèn Joaquim Martí, els dos delegats del municipi anaren a veure al bisbe Costa i Borràs. Aquest donà la seva aprovació i els adreçà a sor Alfonsa Cavin perquè concretessin els detalls de la que seria la primera fundació de les Germanes de l'Ensenyança de la Puríssima Concepció.

El 7 d'agost de 1850 arribaven a Sitges les quatre primeres religioses concepcionistes. Com a superiora de la comunitat, sor Alfonsa Cavin havia escollit una germana de la seva màxima confiança, sor Cecília Goreau. Tot i la seva joventut (tenia uns 30 o 31 anys), sor Cecília era una de les religioses més experimenta-

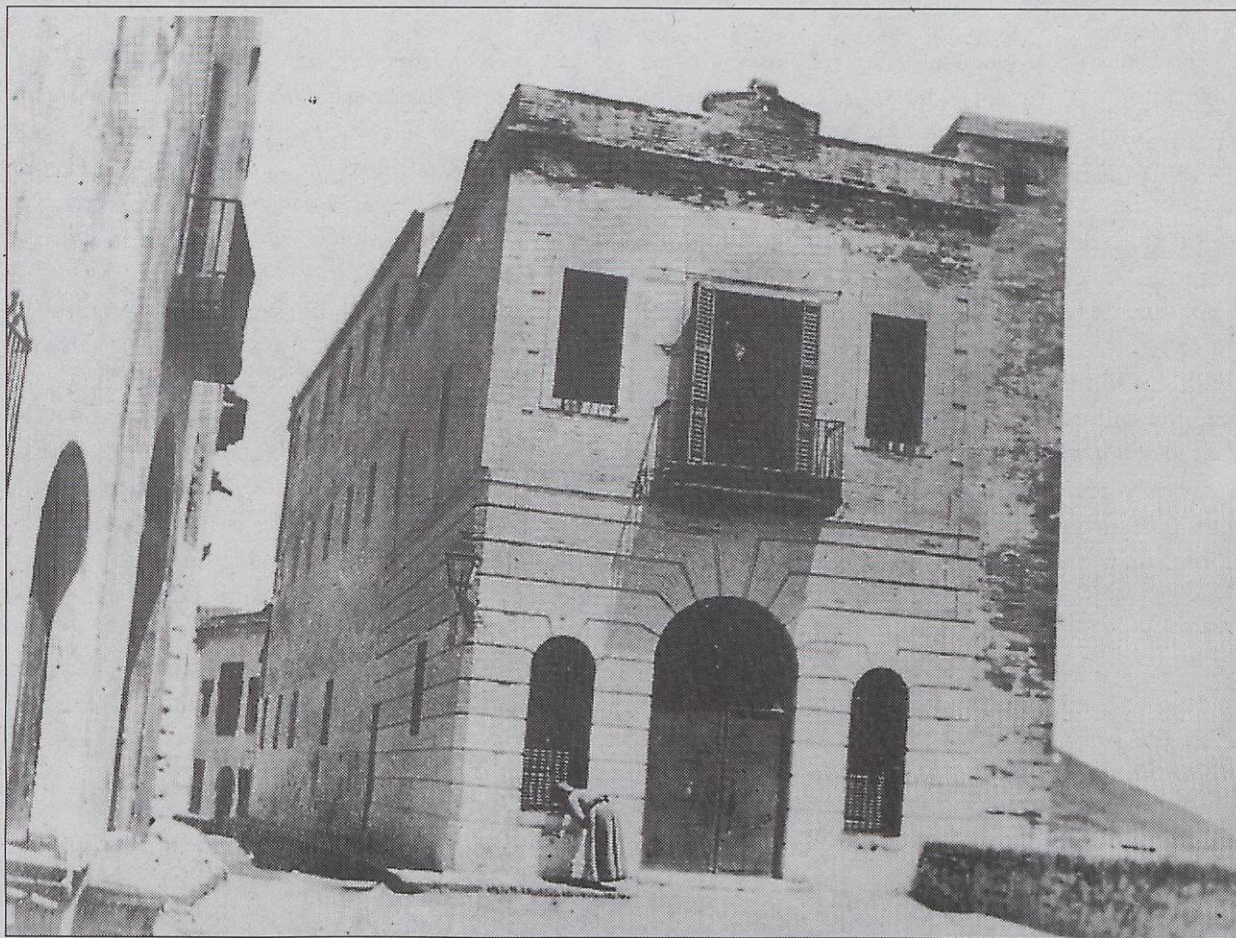
des amb què comptava la congregació, atès que formava part del nucli original de monges franceses que el 1846 havien fundat la casa de Mataró. A més, havia estat una de les més fermes partidàries de l'escissió i la seva conducta havia influït decisivament en sor Alfonsa. A sor Cecília, l'acompanyaven sor Teresa Berenguer, de 30 anys i natural de Sabadell; sor Josefa Dachs, nascuda a Sant Hipòlit de Voltregà i present a la casa des de 1846; i sor Catalina Benages, també de 30 anys i nascuda a Vilanova i la Geltrú.

Com es pot veure, la comunitat era summament restringida. Això no té res d'estrany. Llevat d'alguna excepció, les primeres cases concepcionistes van estar integrades per només quatre germanes, cadascuna de les quals tenia una ocupació ben definida. La superiora acostumava a ser, al mateix temps, la titular de l'escola de nenes, que era una plaça guanyada per oposició. Una altra germana ajudava en les classes a la superiora-titular, i una tercera es dedicava al ministeri de la caritat, encarregant-se dels malalts. Finalment, la quarta tenia cura de la casa i de la cuina.

Quan les monges concepcionistes van arribar aquí, Sitges era una vila d'uns 3.600 habitants que vivia, segons Emerencià Roig, "*perduda entre el mar i la muntanya, sense esma d'expandir-se*". Una extensa muralla, construïda uns anys abans per defensar-se dels atacs dels carlins, encerclava el poble des de la platja de Sant Sebastià fins a l'Estacada, nom amb el qual es coneixia el terraplé de terra i sorra que hi havia al capdavant de l'actual carrer d'Espanya. El sistema de comunicacions per terra era molt deficient i insegur. Per anar a Barcelona calia arriscar-se a travessar el perillós camí de les Costes o bé fer una marrada considerable per la carretera de Ribes i Vilafranca del Penedès, construïda tot just feia cinc anys. Faltaven encara tres dècades perquè arribés el ferrocarril, que trencaria definitivament l'aïllament de Sitges i relegaria a l'oblit els mitjans de transport terrestres utilitzats fins aleshores.

L'any 1840 s'havia inaugurat l'enllumenat públic per mitjà d'oli, que tot i suposar un gran avenç, patia de molts inconvenients, ja que la llum que produïa era feble i esmorteïda. A més, els fanals tenien uns dipòsits on només cabia oli per fer llum durant sis hores; això feia que abans de la mitjanit la població quedés totalment a les fosques i que la gent que transitava de matinada hagués d'acompanyar-se amb un fanalet d'oli de llautó.

Els carrers no estaven urbanitzats i eren força irre-

Façana de l'antic hospital de Sant Joan cap al 1905

gulars. El primer indret on hi hagueren voravies fou el passeig de la Ribera, que el 1846 havia estat urbanitzat en el tros que va des de can Falç fins a la Bassarodona. Tot i això, l'aspecte de la vila era molt diferent de l'actual. La torre de les Hores i l'antic castell eren dempeus, l'escorxador es trobava a la Torreta, la Punta era un munt de roques i encara no s'havia rematat el campanar de l'església parroquial.

Altrament, no existia xarxa de clavegueres ni tampoc hi havia servei públic d'aigua potable. L'única aigua que es bevia era la de pous i cisternes, que molt sovint esdevenien focus d'infecció perquè estaven prop dels pous secs on anaven a parar les aigües brutes de les cases. Aquestes aigües residuals es filtraven per terra, arribaven fins als pous i infectaven l'aigua potable, provocant nombroses enfermetats de transmissió hídrica, com ara el tifus, que al llarg de la segona meitat del segle XIX fou una malaltia endèmica a Sitges, així com la tuberculosi pulmonar. La mortalitat, doncs, era molt elevada, i especialment la morta-

litat infantil. Entre els infants, les malalties que causaven més estralls eren la diftèria, el xarampió, la verola i l'enteritis.

Aquest fou el Sitges que es van trobar les germanes concepcionistes quan van arribar aquí per fer-se càrrec de l'hospital de Sant Joan. Gràcies a mossèn Fèlix Clarà, que ho explica en els seus *Apuntes sobre Sitges*, podem fer-nos una idea força aproximada de com era l'establiment benèfic a principis del segle XIX. Segons el vicari sitgetà, l'edifici constava de planta baixa i pis. A la planta baixa, davant la placeta de Sant Joan, és a dir, aquí on ens trobem ara mateix, hi havia la capella de l'hospital, amb un altar principal i diversos altars laterals. Al primer pis hi havia l'hospital pròpiament dit. Era una estança d'uns 20 m de llarg per 10 m d'ample, que estava dividida en dues meitats. A la banda de mar hi havia el menjador i la sala d'estar dels malalts, i a la banda de terra es trobaven les habitacions, en cadascuna de les quals hi havia un llit, tot i que se n'hi podien encabir dos si era

necessari.

Poc abans de la vinguda de les religioses, l'administrador de l'hospital, Marià Carbonell i Mestre, havia fet obres a l'edifici, duplicant la seva extensió. Al primer pis s'havien construït unes habitacions per als malalts barons, amb la seva corresponent sala d'esbarjo, i la planta baixa s'havia habilitat com a col·legi. Anys a venir, quan les concepcionistes ja feia temps que regentaven l'hospital, es realitzarien noves reformes i ampliacions. Així el 1870, Agustí Milà i Ballester sufragà un nou cos per a l'escola de noies, que fou edificat a la banda de ponent. I el 1888, gràcies a un donatiu de Luis Antúnez (llavors governador civil de Barcelona), es pogué construir un segon pis que es destinà a l'allotjament de malalts infecciosos.

Malauradament, no coneixem gaire coses sobre aquelles pioneres que ara fa 150 anys fundaren la primera comunitat concepcionista a Sitges. Tanmateix, sí que ens ha quedat constància de la seva decidida actitud durant l'epidèmia colèrica de l'any 1854.

Com ja havia passat dues dècades enrere, Barcelona tingué el trist privilegi de ser la primera víctima del terrible còlera-morbo. De la capital catalana, on va deixar un balanç de gairebé 4.000 morts, l'epidèmia es va estendre a la resta del Principat. Segons Llopis i Bofill, a Sitges la primera defunció es produí el dia 23 d'agost. Cinc dies abans, el 18 d'agost, Sor Cecília Goreau adreçava una carta a l'alcalde de la vila, Bernat Robert, on ofería la seva col·laboració i la de la resta de les seves germanes en cas que el terrible flagell envaís la vila. La carta, que demostra l'extraordinari tremp d'aquella dona, es conserva al nostre Arxiu Històric i diu així:

Cumpliendo con el deber de nuestro Santo Instituto, tengo la honra de dirigirme a V manifestándole en nombre propio y en el de las demás hermanas de mi inmediata dependencia residentes en esta Villa, nuestros sinceros deseos de dedicarnos al servicio de los pobres enfermos en el desgraciado caso de que el Colera morbo llegase a penetrar en esta Población. Animadas por la Divina Misericordia del mayor celo de la Caridad cristiana, a cuya noble virtud se deben tantos beneficios, sin embargo de que nuestras débiles fuerzas no serán tal vez suficientes para corresponder a nuestros ofrecimientos, con todo siempre nos hallaremos dispuestas al socorro de nuestros hermanos dolientes, siempre al lado del lecho del dolor prodigando nuestros auxilios al infeliz que la Providencia se haya dignado confiar a nuestro cuida-

do.

Las hermanas de la Purísima Concepción residentes en este Pueblo, están prontas a arrostrar toda clase de peligros en favor de los pobres atacados del terrible mal que parece nos amenaza, y hasta el de hacer gustosamente el sacrificio de su propia existencia para mayor honra de Dios en bien de la humanidad.

Dos dies més tard, el 20 d'agost, la superiora de la congregació, sor Alfonsa Cavin, ratificava a Bernat Robert l'ofertament de sor Cecília en una carta enviada des de Mataró que també es conserva a l'arxiu. Quan l'epidèmia fou un fet, les concepcionistes assistiren tothora els malalts en l'Hospital Auxiliar de Colèrics que es muntà a l'antic castell. Les religioses treballaren al costat dels doctors Jaume Font, Francesc Robert, Justí Gili, Dionís Puig, Felip Falp i Joan Casanovas, l'últim dels quals caigué contagiats i va morir el 12 de setembre. També varen fer tasques d'assistència mossèn Manuel Sans, capellà de l'hospital, i mossèn Joan Llopis, capellà custodi de l'ermita del Vinyet.

En sessió municipal del 22 de setembre de 1854, quan l'epidèmia ja anava de baixa perquè encara no havia desaparegut del tot, l'ajuntament expressava "*lo mucho que les merecen las personas (...) puestas al frente del Hospital auxiliar de coléricos, por el desinteresado celo, ávidos cuidados, espíritu de vigilancia y dulces consuelos que respectivamente prodigan a los infelices que atacados de la enfermedad se albergan en aquel sanitario establecimiento*". I tot seguit es feien constar en acta els noms de les persones suaresmentades, "*para que en todo tiempo consten quienes fueron el alivio de la humanidad pobre y desvalida en el año de 1854 en que el cólera morbo asiático ha afligido a esta Villa*".

Amb la seva valenta actuació, les concepcionistes van guanyar-se el respecte i l'estimació de tota la població. No seria pas l'última vegada, ja que el 1885, quan el còlera assotà novament la nostra vila, les religioses tornaren a posar-se a disposició de les autoritats per assistir els afectats per l'epidèmia.

Aquest prestigi en el camp de la caritat i de la beneficència tingué el seu paral·lel en el terreny de la docència, on es repetí la mateixa situació que anteriorment s'havia esdevingut a Mataró. Veient l'acurat ensenyament que les nenes sense recursos rebien a l'escola de les concepcionistes, les famílies acomodades sitgetanes els confiaren també l'educació de les

Capella de l'Hospital de Sant Joan amb l'altar major a principis del segle XX

seves filles. El 1870, de les set monges que integraven la comunitat de Sitges, quatre es dedicaven a tasques docents. Aquell mateix any, com ja hem dit abans, es construí un nou espai per a l'ensenyament de noies a la banda de ponent, amb entrada pel baluard de Santa Caterina i pel carrer de Sant Joan.

Tot sembla indicar, doncs, que l'escola anava a més cada any que passava. En els anys noranta del passat segle, de les set escoles que hi havia a Sitges, la de les Concepcionistes era la primera en nombre d'alumnes. Concretament, l'any 1893 en tenia 179, 81 de les quals estudiaven a l'hospital i les altres 98 en un edifici del carrer de Sant Gaudenci. En la festa escolar que es celebrà l'agost d'aquell any, i en la qual participaren sis de les set escoles de la vila, les alumnes de les concepcionistes s'endugueren 23 diplomes sobre un total de 68.

El 1897 la congregació adquirí la casa Armengol, al carrer de les Parellades, i hi traslladà el col·legi. Tres anys després, les religioses demanaren permís a l'ajuntament per aixecar una capella adjacent a l'escola, la qual fou beneïda el 7 de juliol de 1902.

L'estiu de 1912 va córrer el rumor que el col·legi de les concepcionistes aviat tancaria portes. El 15 de setembre, una antiga alumna del col·legi, emparada sota les inicials "E. S.", publicava un article a *L'Eco*

de Sitges sota el títol "Per la cultura de Sitges". En poques ratlles, l'autora resumia clarament quin significat tenia l'escola per a tres generacions de sitgetanes:

El Colegi de les Religioses Concepcionistes, además d'un centre educatiu molt respectable i necessari, és per totes nosaltres una cosa tan estimada que no la podríem veurer desaparèixer sense que'ls ulls se'ns neguessin de llàgrimes. La marxa d'aqueixes digníssimes Religioses ens ompliria de dol el cor. Totes recordem ab veritable carinyo les moltes hores que entre elles hem passat; no sols

rebérem de sos llavis les lliçons qu'en la infantesa nodriren nostres intel·ligències, sino que també, més tart, quant ja jovenetes entràrem en les lluites de la vida, elles ens ajudaren sempre ab sos prudents consells que potser moltes de nosaltres hem recordat mil voltes...

Uns mesos més tard, l'*Eco* confirmava la marxa de les concepcionistes i deia que el tancament del col·legi es faria efectiu el primer de gener de 1913, com així va ser. El setmanari també afirmava que algunes de les religioses se n'anirien a l'Argentina, la qual cosa concorda amb el que hem explicat abans sobre la fundació de les primeres comunitats de la congregació al continent americà.

A partir d'aquell moment, les concepcionistes es dedicaren exclusivament a tenir cura dels malalts i asilats de l'hospital. D'aleshores ençà, han estat sempre al servei dels altres, i ho han fet sense demanar res a canvi. L'any 1942, tot just acabada la guerra civil, quan a l'hospital mancava fins i tot el més elemental, el doctor Benaprès va fer una crida des de les pàgines de l'*Eco* perquè l'establiment rebés una subvenció oficial que li permetés sortir de la depauperada situació en què es trobava. En el seu article, que duia per títol *El hospital, exponente de la cultura y la civiliza-*

ció de nostre poble, el doctor Benaprés, una de les persones que més de prop va conèixer les religioses, descrivia així la incommensurable tasca que aquestes duïen a terme:

Y respecto a esas mujeres cuyo trabajo no comprendemos, ni nuestra mente puede alcanzar a comprender, porque la sensibilidad y la percepción se embotan con la visión diaria de los actos extraordinarios, como sucede en la guerra; esas sacerdotisas de la caridad, abnegadas, sublimes en su sencillez, inocentes quizás del valor de su trabajo, en lucha constante contra el dolor y la miseria sucia y hedionda, con ese heroísmo que les concede un alto valor de santidad, también necesitan de algo más que un plato, un hábito y una cama. Debemos ser humanos y comprender que ellas, como nosotros, tienen derecho a un poquitín de ese algo constituido por la satisfacción de las pequeñas necesidades que surgen a diario del vivir material, cosa deleznable, es verdad, para el que aspira solo a la recompensa eterna, pero que, indu-

dablemente, contribuyen al encanto de la vida y, por consiguiente, a sostener el entusiasmo para el trabajo y son como una recompensa y a la vez un acicate para el rudo batallar del día, para la ímproba faena que pesa sobre algunas de esas mujeres sin par. Y ellas no poseen casi nada. Con el egoísmo que llevamos agarrado en el alma, no vemos más que el acto que nos favorece, pero no la persona que lo ejecuta.

Afortunadament, avui dia l'hospital es troba en una situació econòmica, molt diferent. D'altra banda, Sitges ja fa molt de temps que ha deixat de ser aquella vila "perduda entre el mar i la muntanya" que esmentava Emerencià Roig. Tanmateix, les monges concepcionistes, les monges de l'hospital, continuen aquí, al nostre costat, renovellant diàriament l'exemple de caritat que sor Cecília i les seves companyes van sembrar ara fa un segle i mig.

Commemoracions com aquesta no són gaire habituals, i és que hi ha molt poques coses que aguantin 150 anys amb la mateixa fermesa que el primer dia.

**Aquest número ha estat
publicat amb l'ajuda de**

Caixa **Penedès**